

Vägledning för en ökad enhetlighet i skånska nätutvecklingsplaner

En ökad enhetlighet mellan skånska nätutvecklingsplaner underlättar förståelsen

Många aktörer i Skåne, såsom kommuner, region, länsstyrelse, näringsliv och andra intressenter, påverkas av elnätets utveckling och är därför intresserade av att läsa och förstå elnätsföretagens nätutvecklingsplaner. En del av dessa aktörer är aktiva i flera delar av Skåne och berörs därför av olika nätföretags nätutvecklingsplaner. En ökad enhetlighet i begrepp, definitioner och metoder mellan olika nätföretags planer underlättar förståelsen.

Denna vägledning ger förslag på hur man kan jobba med några utvalda grundläggande delar i nätutvecklingsplanen, för att öka enhetligheten och ge en mer jämförbar bild mellan olika geografiska områden.

Delar som tas upp i vägledningen:

- Begrepp och förkortningar
- Långsiktiga effektprognoser
- Kapacitetsläge

Dokumentet är framtaget av en arbetsgrupp inom Skånes Effektkommission bestående av representanter från E.ON Energidistribution, Kraftringen Nät, Öresundskraft Elnät och C4 Elnät.

Vägledning för en ökad enhetlighet i skånska nätutvecklingsplaner

Projektansvariga: E.ON Energidistribution, Krafringen Nät, Öresundskraft Elnät, C4 Elnät.

[Publikationer - Utveckling Skåne](#)

Innehåll

VÄGLEDNING FÖR EN ÖKAD ENHETLIGHET I SKÅNSKA NÄTUTVECKLINGSPLANER	1
BEGREPP OCH FÖRKORTNINGAR.....	5
HUR KAN MAN JOBBA MED PROGNOSEN I SKÅNE?.....	7
Vad menas med prognos?.....	7
Att tänka på kring framtagande av prognos	7
Elbilsladdning och småskalig sol.....	8
Kontakt E.ON Energidistribution	8
Bilagor	8
KAPACITETSLÄGE	9
KONTAKTPERSONER.....	10

Begrepp och förkortningar

För att underlätta för läsare av olika nätutvecklingsplaner är det en fördel om elnätsföretag använder samma begrepp och förkortningar i sina nätutvecklingsplaner.

Här är en lista med begrepp och förkortningar som nätföretagen i arbetsgruppen för denna vägledning planerar att utgå från i sina nätutvecklingsplaner avseende 2027-2036.

Abonnemang	Abonnemang avser den avtalade effekt som får tas ut från eller matas in till elnätet av en elnätskund som inte begränsas av säkringsstorlek. Gäller för större elnätskunder och mellan elnätsföretag.
Anläggningsdel	En anläggningsdel är en komponent i nätet, exempelvis luftledning, markkabel eller transformator.
Anslutningsprocess	Fördefinierade steg som inleds när en förfrågan om att ansluta inkommer till elnätsföretaget. Beroende på storlek på anslutning och kapacitetsläge i nätet skiljer omfattningen på utredningar inför offert och åtgärder i elnätet efter beställning.
Effektprofil	Ett mönster eller en kurva som anger hur effektuttaget eller effektinmatningen varierar över en viss tidsperiod, till exempel över dygnet.
Ei	Energimarknadsinspektionen
Fördelningsstation	Punkt i nätet med utrustning för att omvandla och fördela elektricitet till olika områden. Avser normalt stationer ned till ≥ 10 kV. Se även nätstation.
Gränspunkt	Punkt i nätet där olika elnät ansluter till varandra.
Inmatning	Den el som matas in till elnätet.
Intäktsram	De samlade intäkter som ett elnätsföretag högst får uppbära från nätverksamheten under en tillsynsperiod. Intäktsramen beslutas av Ei.
kV	Kilovolt (tusen volt), enhet för att mäta elektrisk spänning.
Ledning	Samlingsbegrepp där både luftledningar och kablar ingår.
Lokalnät	Det elnät som distribuerar el sista biten till kunder, normalt på spänning under 30 kV.

Maskat nät	Elnät där det finns flera matningsvägar per punkt.
MW	Megawatt (en miljon watt, eller tusen kilowatt), enhet för att mäta effekt
MWh	Megawattimme (en miljon wattimmar, eller tusen kilowattimmar), enhet för att mäta energi
N-1-kriteriet	N-1-kriteriet (N minus 1) är den internationella kortformen för principen att ett elnät i normaläge (N) alltid ska kunna hantera att en (1) huvudkomponent oplanerat slutar fungera.
Nettolast	Nettolast är den sammanlagrade effekten av konsumtion och produktion i en punkt i nätet.
Nominell spänning	Ett ungefärligt värde på spänningen som används för att beteckna eller identifiera ett elektriskt system. Värdet på den nominella spänningen är fast, till skillnad från den uppmätta spänningen som varierar med tiden.
Nyinvestering	En investering i nätutbyggnad som innebär att nya anläggningar tillkommer. Se även reinvestering.
Nätstation	Punkt i nätet med utrustning för att omvandla och fördela elektricitet till olika områden. Avser normalt stationer med omvandling ned till 0,4 kV. Se även fördelningsstation.
Punkt	Plats eller anläggningsdel i nätet.
Radiellt matat nät	Elnät där det finns en matningsväg per punkt.
Reinvestering	En investering i nätet som innebär att befintliga anläggningsdelar byts ut och vid behov förstärks
Regionnät	Det elnät som distribuerar el till ett lokalnät, normalt på spänning 30-220 kV. Kunder med stort effektbehov är anslutna direkt till regionnätet.
Sammanlagring	Den totala högsta effekten från kunder i elnätet är lägre än summan av varje kunds högsta effekt, eftersom alla inte använder hög effekt samtidigt.
Uttag	Den el som matas ut från elnätet.
Överliggande elnät	Det elnät på högre spänningsnivå som distribuerar el till det underliggande elnätet. För ett lokalnät utgör normalt ett regionnät överliggande nät.

Hur kan man jobba med prognos i Skåne?

För att underlätta för aktörer inom Skåne att tolka olika nätföretags nätutvecklingsplaner ges här förslag på hur nätföretag kan jobba med sina långsiktiga effektprognoser för att öka enhetligheten.

Genom att nätföretag närmar sig varandra mer i definitioner, metodik och språk kommer det underlätta för kommuner, region, länsstyrelse, näringsliv och andra intressenter att få en mer jämförbar bild oavsett vilket geografiskt område man är intresserad av.

Vad menas med prognos?

- Prognos i detta sammanhang syftar på prognos av det framtida effektbehovet.
- Prognosen visar behovsbilden av framtida ansluten effekt där nyttillkommen effekt sammanlagras med nuvarande förbrukningsmönster. Prognosen ska visa den troliga utvecklingen av effektbehovet. Alternativ för att sänka prognosen såsom nya tariffstrukturer eller olika typer av flex bör inte vara en del av prognosen utan snarare behandlas som olika lösningsförslag för att bemöta en hög prognos.
- Prognosen berättar inte om det framtida kapacitetsläget. Varje nätbolag behöver göra sina egna kapacitetsbedömningar utifrån lokala förutsättningar och de risker man är villig att ta.
- Prognosen är frikopplad från abonnemangsfrågor. En hög prognos ska inte tolkas som att man ämnar höja sitt abonnemang mot överliggande nätbolag.
- Prognos kommer alltid att vara en färskvara men är det mest troliga utfallet från nuvarande förutsättningar.

Att tänka på kring framtagande av prognos

- Under hösten 2025 delade E.ON Energidistribution en rapport kring sina metoder för att prognostisera olika laster, samt skapat prognoser per abonnemangspunkt till underliggande nätbolag. Arbetsgruppen anser att dessa prognoser är bra referensvärden att jämföra med när man utformar egna prognoser.
- Energiforsk tog 2024 även fram en lathund för hur man kan ta fram effektprognoser inom lokalnät. Denna lathund kan också vara ett stöd i arbetet med prognos.
- Utgå ifrån befintlig nätstruktur och kända planerade omkopplingar. Undvik andra spekulationer.
- Prognoser kan innefatta flera scenarier och utfallsrum. Enligt föreskrifterna så ska enbart det mest troliga utfallet presenteras. Övriga scenarier kan dock vara nyttiga att fortsätta utveckla för interna analyser.

- Prognosen anpassas utifrån sitt tillämpningsområde. Olika användningsfall såsom planering av kostnadsstrukturer, analys av flexibilitetsbehov eller kapacitetsberäkningar kan kräva olika tidshorisonter och bygga på antaganden om hur snabbt framtida tillväxt kan utvecklas.
- Arbetsgruppen föreslår att flex inte tas med i prognosen. Detta då arbetsgruppen anser att flex är en av flera potentiella lösningar för att möta en hög prognos.
- Under hösten 2025 delade E.ON Energidistribution en rapport kring sina metoder för att prognostisera olika laster, samt skapade prognoser per abonnemangspunkt till underliggande nätbolag. Arbetsgruppen anser att dessa prognoser är bra referensvärden att jämföra med när man utformar egna prognoser.
- Energiforsk tog 2024 även fram en lathund för hur man kan ta fram effektprognoser inom lokalnät. Denna lathund kan också vara ett stöd i arbetet med prognos. [Effektprognos – en lathund för lokalnätsbolag | Energiforsk](#)

Elbilsaddning och småskalig sol

Både hemmaladdning av elbil och småskalig solkraftsproduktion är två segment som enligt nationella prognoser kommer att fortsätta att växa. Dessa två är också speciella då det tillkommer under i princip varje punkt i nätet och kan ackumulerat bli stora när de aggregeras.

E.ON Energidistribution har utvecklat modeller för att prognostisera dessa laster. Dessa går att läsa om i rapporten som E.ON skickade ut under hösten 2025. I prognoserna som E.ON skickade tillbaka till underliggande nät så går det även att avläsa tillkommande laster inom dessa segment. Dessa kan användas som referensvärden.

Kontakt E.ON Energidistribution

E.ON Energidistribution vill fortsätta verka för att stödja sina nätägarkunder i arbetet framåt med prognoser. Har man vidare frågor kring E.ONs prognoser så går det bra att kontakta andreas.bolin@eon.se.

Bilagor

- Rapport Prognos externa nätägare Q4 2025 (E.ON Energidistribution, 2025)
- Effektprognos – En lathund för lokalnätsbolag (Energiforsk, 2024)

Kapacitetsläge

I nätutvecklingsplanen ska systemets nuvarande förmåga att möta prognosen beskrivas. Ett sätt att göra det på är att beskriva förutsättningarna utifrån definierade kapacitetslägen.

Många nätföretag har i sin första nätutvecklingsplan beskrivit förutsättningarna utifrån någon form av kapacitetsläge i olika nivåer och presenterat dessa i kartor. Kartor är ett bra sätt att ge en enkel och snabb överblick.

För att underlätta förståelsen och jämförbarheten mellan olika planer kan det finnas ett värde av att nätföretag använder samma grundläggande definition av de olika kapacitetslägena.

Tabellen nedan är en generell beskrivning av de kapacitetslägen som nätföretagen i arbetsgruppen för denna vägledning planerar att utgå från i sina nätutvecklingsplaner avseende 2027-2036.

Med systemets nuvarande förmåga antas att de investeringar och åtgärder som är planerade att genomföras under prognostiden är inkluderade. Kapacitetsläget visar alltså förutsättningarna efter att planerade åtgärder är genomförda.

En möjlighet är också att visa kapacitetsläget före och efter åtgärder för att påvisa värdet av åtgärderna. Det är då viktigt att tydligt ange vilka förutsättningar, med eller utan åtgärder, som har använts vid beskrivning av kapacitetsläget.

Varje elnätsföretag behöver bestämma:

- Geografisk indelning i kapacitetsområden. Till exempel hela delområdet som ett område eller uppdelat i mindre områden utifrån nätstrukturen.
- Exakta kriterier för definition av de olika kapacitetslägena. Till exempel vilken effekt utöver prognos som antas vid bedömningen och definitionen av stor anslutning.

Kapacitetsläge A	Kapacitetsläge B	Kapacitetsläge C
Vi kan möta prognosen för behovet av överföringskapacitet utan risk för kapacitetsbegränsningar	Vi kan möta prognosen för behovet av överföringskapacitet utan risk för kapacitetsbegränsningar	Ytterligare åtgärder krävs för att kunna möta prognos för behovet av överföringskapacitet utan risk för att kapacitetsbegränsningar uppstår
Det finns goda förutsättningar att ansluta konsumtion/produktion utöver prognosen	Anslutning av ytterligare konsumtion/produktion utöver prognosen ökar risken att kapacitetsbegränsningar uppstår	Anslutning av ytterligare konsumtion/produktion utöver prognosen medför att kapacitetsbegränsningar uppstår
Generellt finns en låg risk för kapacitetsbegränsningar vid stora anslutningar	Generellt finns en risk för kapacitetsbegränsningar vid stora anslutningar	Generellt finns en hög risk för kapacitetsbegränsningar vid stora anslutningar

Det är viktigt att tydliggöra: I områden med kapacitetsläge A kan begränsningar i kapacitet förekomma. I områden med kapacitetsläge C är det inte stopp för nya anslutningar, det kommer dock behöva genomföras fler åtgärder för att möta kapacitetsbehoven.

Några avslutande rekommendationer:

- I anslutning till tabellen ange att kapacitetsläget är en generell bedömning. I det enskilda fallet krävs alltid detaljstudier. För anslutningar med påverkan på regionnätet behöver normalt även en nätutredning göras av regionnätsföretaget.
- Använd neutrala färger för att visa kapacitetsläget, inte grönt, gult, rött. Grönt kan signalera att det inte finns några problem att ansluta och rött att anslutning inte är möjligt. Oftast är förutsättningarna inte så tydliga utan beror på typ och storlek samt önskad tidpunkt för anslutning.

Kontaktpersoner

Har du frågor eller synpunkter på materialet eller har du förslag på andra områden i nätutvecklingsplanen där det kunde vara bra med ökad enhetlighet mellan skånska elnätsföretag?

Då är du välkommen att kontakta oss i arbetsgruppen:

Håkan Skarrie (Kraftringen Nät), hakan.skarrie@kraftringen.se

Jesper Werneskog (E.ON Energidistribution), jesper.werneskog@eon.se

Andreas Bölin (E.ON Energidistribution), andreas.bolin@eon.se

Anton Eriksson Rosenqvist (C4 Elnät), anton.e.rosenqvist@c4energi.se

Rolf Sjöberg (Öresundskraft Elnät), rolf.sjoberg@oresundskraft.se

Petter Håkansson (Öresundskraft Elnät), petter.hakansson@oresundskraft.se

Region Skåne
291 89 Kristianstad
Telefon: 044-309 30 00
utveckling.skane.se

